

Ситуація в Греції залишається непередбачуваною. З юридичного боку виключити Грецію з ЄС є неможливим, оскільки європейські угоди про членство в євросоні не передбачають зворотного механізму. Будь-які дії Греції спрямовані на зміну зовнішньополітичного вектора на проросійський можуть залишитися безкарними. Одним механізмом, яким може скористатися ЄС може стати повне припинення фінансової допомоги, що стане однією з найжорсткіших санкцій.

Поведінка Греції в сучасних світових процесах дуже сильно підриває хиткі позиції міжнародного права. Греція не дотримується умов договорів, які були підписані з наданням траншів від ЄС, але вона є яскравим прикладом цілої низки проблем, які існують у просторі ЄС.

Проаналізувавши деструкційні події всередині європейського простору, можна зробити висновок, що, фактично: 1) ЄС не має дієвого апарату примусу; 2) Не існує механізму виключення країни з ЄС.

Україна задекларувала основним зовнішньополітичним пріоритетом входження до ЄС. На цьому шляху необхідним вбачаємо вивчення усіх аспектів інтеграційного процесу, без врегулювання яких інтеграція України не буде результативною.

*Дівончук Анастасія
студентка спеціальності “Міжнародні відносини”
Національного університету «Львівська політехніка»*

УКРАЇНСЬКО-ФРАНЦУЗЬКИХ ВІДНОСИНИ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

Одним із найперспективніших шляхів реалізації стратегії інтеграції України до Європейського Союзу є системне поглиблення двостороннього співробітництва з провідними країнами ЄС, яке створює основи для реформування

української економіки, стає неодмінною передумовою її конкурентоспроможності на світовому ринку та каталізатором інтеграційного процесу. Серед засновників ЄС чи не найвагоміша роль належить Французькій Республіці. Відтак актуальною проблемою є дослідження еволюції, сучасного стану й перспектив розвитку двосторонніх політичних, економічних і культурно-освітніх відносин України з Францією впродовж останнього десятиріччя, виходячи з обраного офіційним Києвом зовнішнього курсу євроінтеграції.

Українсько-французькі відносини з моменту проголошення незалежності нашої держави 24 серпня 1991 року стали одним із пріоритетних напрямів її зовнішньої політики. Однак, як чинний суб'єкт міжнародного права, як геополітичну реальність, як суверенну й незалежну державу, Україну почала сприймати лише після ратифікації 8 грудня 1991 року Угоди Білорусії, Росії та України про Співдружність Незалежних Держав (СНД) та з припиненням існування СРСР. Таким чином, Франція визнала Україну 21 грудня 1991 року, а 24 січня 1992-го між державами було встановлено дипломатичні відносини в повному обсязі [4].

В умовах обмеженості ресурсів і можливостей Франції, саме європейський інтеграційний проект розглядається як інструмент реалізації її зовнішньополітичної стратегії. Побудова Європи як міжнародної потуги (Europe-puissance) має бути свого роду множинником впливу і ваги Франції у світі. Це, у свою чергу, передбачає необхідність забезпечення лідируючої ролі Франції у ЄС, її активності та ініціативності.

Процес розширення ЄС на Схід поставив перед ЄС загалом і Францією зокрема низку серйозних викликів. Негативні наслідки цих викликів вплинули не тільки на позицію французького політикуму, а й на суспільну думку у Франції. Об'єктивні реалії змушують Францію скоригувати традиційну голістську концепцію єдиної Європи „від Атлантики до Уралу”. Франція сьогодні займає скоріше негативну позицію щодо подальшого розширення ЄС.

Серйозні застереження Франції щодо розширення ЄС за рахунок України підкріплюються наступними специфічними чинниками:

– Територіальні та демографічні масштаби України роблять її приєднання до ЄС надто коштовним (як в економічному так і адміністративному сенсі), а структура української економіки (зокрема її потужний агропромисловий і авіаційно-космічний потенціал) роблять її природнім конкурентом французьких виробників.

– Історично, Україна, як і регіон Східної Європи загалом, не входить у сферу впливу чи геополітичних інтересів Франції.

Також, впродовж тривалого часу, традиційним ключовим партнером Франції в регіоні була Росія, яку офіційний Париж розглядає як один з полюсів впливу у рамках багатополярної моделі світу. Росія ж розглядає простір СНД як сферу своїх особливих інтересів. Враховуючи це, а також прагнучи підтримувати добрі відносини з Москвою, Франція займала дещо пасивну позицію відносно України, не бажаючи перетворювати „український чинник” на чинник суперництва з Росією. Демонстрацією цього стало блокування Францією проекту форсованого приєднання України до НАТО на Бухарестському саміті НАТО (2008 р.) [6].

Проте, ситуація змінилася після суспільно-політичних подій, що відбувалися в Україні з 21 листопада 2013 року до лютого 2014 року (Революція Гідності чи, як її ще називають, Єврореволюція). Після того, як українці, проливаючи власну кров, довели, що хочуть нового кращого життя, яке базуватиметься на європейських принципах, більшість країн Євросоюзу, зокрема і Франція, підтримали наші прагнення своїм активним сприянням інтеграції України.

Суттєві зміни відбулися в міжнародному просторі тоді, коли Росія, невдоволена новим курсом України, вперше грубо та відкрито порушила принцип територіальної цілісності та анексувала Автономну Республіку Крим. Парламентська

асамблея ОБСЄ в ухваленій 1.07.2014 р. резолюції констатувала «Очевидне, грубе та невиправлене порушення Гельсінських принципів Російською Федерацією» визнала «неспровоковані та засновані на абсолютно безпідставних припущеннях і приводах» дії Росії «військовою агресією на угоду власним інтересам» [2]. Наступним етапом стала війна на сході України, офіційно відома як АТО, коли українські військові активно долучилися до протистояння з російськими маріонетковими терористичними групами ЛНР і ДНР та іншими російськими диверсантами.

Під час всіх цих подій, що тривають і досі, Франція, як одна з найвпливовіших країн-учасниць ЄС, була ініціатором і активно долучалася до всіх акцій протесту як на політико-економічному, так і на громадському рівнях. Таким чином, Франція не визнає Крим суб'єктом Російської Федерації та засуджує дії останньої щодо територіальної цілісності України. Вона активно підтримувала всі етапи санкцій, що загалом включали: припинення переговорного процесу Євросоюзу і Росії про пом'якшення візового режиму та підготовки до майбутнього саміту G8, в якому мала брати участь Росія; введення обмеження у вигляді заборони на в'їзд і заморожування активів для багатьох російських і кримських чиновників, політиків і бізнесменів [2]; включення до списку санкцій низки осіб і російських компаній, які надавали підтримку порушення територіальної цілісності і суверенітету України; припинення ЄБРР фінансування нових проектів в Росії, та припинення Європейським інвестиційним банком програми співпраці; утримування від фінансування проектів, які прямо чи опосередковано визнають входження Криму до складу РФ тощо. Після того, як 17 липня в Донецькій області терористами самопроголошеної ДНР був збитий Боїнг-777, в результаті чого загинули 298 пасажирів та членів екіпажу, більшість з яких європейці, активність ЄС щодо протидії тероризму на сході України значно збільшилася.

Важливим моментом у спробах врегулювати російсько-український конфлікт стало проведення (за активної участі президента Франції Ф. Олланда) переговорів «нормандської четвірки» 12 лютого у Мінську, де контактною групою, що складається з представників Росії, України та представників самопроголошених республік була підписана угода з метою деескалації збройного конфлікту на сході України. Вона включала повне припинення вогню, відведення важкого озброєння (за 16 днів), обмін заручниками (за три тижні) та відновлення українського контролю за кордоном з Росією.

Франція заявляє, що Росія нестиме відповідальність за зрив мінських угод навіть у разі, якщо формально їх порушуватимуть бойовики. А, оскільки, вони їх порушили, то у відповідь 18 лютого Франція знову відмовила Росії в поставках «Містралів». Раніше, 13 січня, Росія направила запит в Міноборони Франції з проханням офіційно пояснити причину невиконання угоди з «Містралями» на що прем'єр-міністр і президент Франції неодноразово відповідали, що не передадуть Росії «Містралі» до тих пір, поки уряд РФ не прийме реальних дій для деескалації конфлікту на сході України.

Отож, з вищенаведеного можна сказати, що, мабуть, вперше за всю історію нової незалежної України у Франції почало мінятися відношення до України. Все більше політиків, все більше людей починають сприймати Україну не як державу, яка знаходиться в тіні «старшого брата», великого сусіда, а як незалежну, динамічну силу, величину в європейській політиці. І найважливішим завданням нашої країни на сьогодні є відстояти свою територіальну цілісність, і, безумовно, важливо, щоб Франція послідовно та ефективно підтримувала її в реалізації цієї мети, як дипломатичними зусиллями, так і розвитком багатостороннього співробітництва в тій мірі, яка є необхідною для досягнення поставленої цілі – відстояти незалежність України.

Література:

1. Андрійчук В.Г. Двосторонні відносини з країнами–членами Євросоюзу як каталізатор євроінтеграції // Моделі та стратегії євроінтеграції України: економічний і правовий аспекти: Збірник матеріалів ІХ Міжнародної науково-практичної конференції, 30 травня 2006 року / Андрійчук В.Г., Вериженко І.О. – К.: УАЗТ, 2006. – С. 242–245.
2. Бакинская декларация и резолюции, принятые парламентской Ассамблеей ОБСЕ на двадцать третьей ежегодной сессии Баку 28 июня -2 июля 2014 года [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.oscepa.org/publications/all-documents/annual-sessions/2014-baku/declaration-2/2539-2014-baku-declaration-rus/file>
3. Вериженко І. О. Вплив глобалізаційних процесів на економіку Франції та уроки для України // Вплив глобалізації на формування та розвиток зовнішньоекономічних зв'язків України: Збірник матеріалів V Міжнародної науково-практичної конференції УАЗТ, 30 травня 2002 року. – К.: УАЗТ, 2002. – С. 359.
4. Донченко Є. В. Розвиток українсько-французького співробітництва // Вісник Державної академії керівних кадрів культури і мистецтв. – 2006. – № 4. – С. 117.
5. «Дорожня карта» українсько-французьких відносин. Набула чинності 11.11.2005 р. // Законы Украины. – <http://www.uazakon.com>
6. Кочубей Ю. Українсько-французькі відносини: минуле, сьогодення і перспективи в світлі європейської та євроатлантичної інтеграції // Діалог. Історія, політика, економіка: Україна і Франція / Кочубей Ю., Курас І. – 2002.– № 2.– С. 21.